

Бакалейко В. А. – студентка III курсу географічного факультету СНУ імені Лесі Українки;
Павловська Т. С. – к. г. н., доцент кафедри фізичної географії СНУ імені Лесі Українки

Туристсько-рекреаційний потенціал Демидівського району Рівненської області

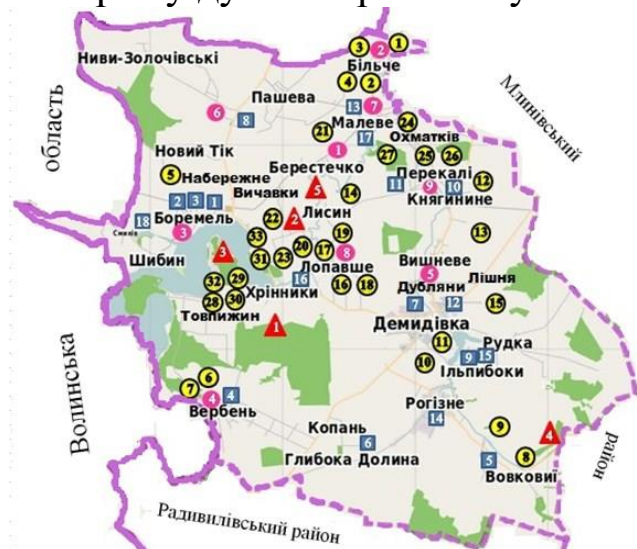
Постановка проблеми. Туристсько-рекреаційні ресурси є основою успішного розвитку туристського бізнесу, тому їх дослідження є важливим кроком до підвищення економічної ефективності території, що особливо актуально в умовах реформи децентралізації, яка відбувається в Україні.

Метою роботи є дослідження територіальної диференціації туристсько-рекреаційного потенціалу Демидівського району.

Результати дослідження. Туристсько-рекреаційний потенціал – це сукупність природних, культурно-історичних і соціально-економічних передумов організації рекреаційної діяльності на певній території [2].

Природні рекреаційні ресурси Демидівського району сконцентровані переважно в його західній частині (рис. 1). Найбільший інтерес для туристів представляє Хрінницьке водосховище й р. Стир. Їх рекреаційне використання передбачає різні види відпочинку на воді та водного спорту, рибалку. Для пізнавального туризму цікавими є об'єкти природно-заповідного фонду Демидівщини, зокрема ботанічна пам'ятка природи «Дуб-велетень», вік якого перевищує 550 років

(с. Хрінники), та орнітологічний заказник «Урочище «Хрінники»», де в старому дубово-грабовому лісі гніздяться сірі чаплі.

- 17- Меморіальна дошка на честь поета В. Поліщука
- 18 – Скульптура Ісуса Боремельського, який несе хрест

Умовні позначення:

- адміністративні кордони
- Демидівка** – населені пункти
- річки
- водойми
- ліси

● – Пам'ятки археології

- 1 – Поселення, кінець 5-го – поч. 4-го тис. до н. е., 16–12 ст. до н. е., 2–4 ст., 11–13 ст.
- 2 – Поселення, 16–12 ст. до н. е.
- 3 – Поселення, 16–12 ст. до н. е., 2-4 ст.
- 4 – Городище та селище X–XIII ст.
- 5 – Городище і селище XI–XIII ст.
- 6 – Поселення, пункт 2, 3 тис. до н. е., кінець 3-го – поч. 2-го тис. до н. е.
- 7 – Поселення давньоруське.
- 8 – Поселення, 9–6 тис. до н. е., 16–12 ст. до н. е.
- 9 – Поселення, поч. 2-го тис. до н. е.
- 10 – Поселення II–IV ст., X–XII ст.
- 11 – Городище та селище XII–XIV ст.
- 12 – Поселення, 16–12 ст. до н. е., 11–13 ст.
- 13 – Поселення II тис. до н. е., VIII–V ст. до н. е., XI–XII ст.
- 14 – Курганна група.
- 15 – Багатошарове поселення III–II тис. до н. е., II–IV ст., X–XII ст.
- 16 – Багатошарове поселення III–II тис. до н. е.
- 17 – Багатошарове поселення початок II тис. до н. е., X–XII ст.
- 18 – Селище XI–XIII ст.
- 19 – Багатошарове поселення XVI–XII ст. до н. е., X–XII ст.
- 20 – Поселення, початок 2-го тис. до н. е., 16–12 ст. до н. е.
- 21 – Поселення, 16–12 ст. до н. е., 7–5 ст. до н. е., 11–13 ст.
- 22 – Курганний могильник X–XII ст.
- 23 – Поселення, кінець 5-го – поч. 4-го тис. до н. е., поч. 2-го тис. до н. е., 7–5 ст. до н. е., 2–4 ст.
- 24 – Поселення, 16–12 ст. до н. е.
- 25 – Селище XI–XIII ст.
- 26 – Селище XI–XIII ст.
- 27 – Багатошарове поселення II тис. до н. е., X–XI ст.
- 28 – Поселення, кінець 3-го – початок 2-го тис. до н. е., 8–5 ст. до н. е., 2–4 ст.
- 29 – Селище X–XI ст.
- 30 – Ґрунтовий могильник III тис. до н. е.
- 31 – Поселення, 4 тис. до н. е., 3 тис. до н. е., початок 2-го тис. до н. е., 8–5 ст. до н. е., 11–13 ст.
- 32 – Поселення, 4 тис. до н. е., 3 тис. до н. е., початок 2-го тис. до н. е., XVI–XII ст. до н. е., VIII–V ст. до н. е., 11–13 ст.
- 33 – Поселення X–XII ст.

▲ – Об'єкти природно-заповідного фонду

- 1 – Орнітологічний заказник «Урочище «Хрінники»»
- 2 – Орнітологічний заказник «Урочище «Вичавки»»
- 3 – Ботанічна пам'ятка природи «Дуб-велетень»
- 4 – Заповідне урочище «Ділянка ясеневого лісу»
- 5 – Заповідне урочище «Маївка»

● – Пам'ятки архітектури

- 1 – Церква Різдва Богородиці УПЦ КП
- 2 – Церква Святого Дмитрія УПЦ КП
- 3 – Свято-Георгіївська церква УПЦ КП
- 4 – Свято-Успенська церква УПЦ КП
- 5 – Свято-Миколаївська церква УПЦ КП
- 6 – Свято-Воздвиженська церква УПЦ КП
- 7 – Свято-Покровська церква УПЦ
- 8 – Церква Свято-Казанської Богоматері УПЦ КП
- 9 – Свято-Михайлівська церква УПЦ КП

■ – Пам'ятки історії

- 1 – Братська могила татарських полонянок
- 2 – Братська могила радянських активістів
- 3 – Пам'ятник радянським воїнам і воїнам-землякам
- 4 – Пам'ятник воїнам-односельчанам
- 5 – Пам'ятник радянським воїнам, воїнам-землякам і жертвам фашизму
- 6 – Пам'ятник воїнам-односельчанам
- 7 – Братська могила радянських воїнів
- 8 – Пам'ятник воїнам-односельчанам
- 9 – Пам'ятник воїнам-односельчанам
- 10 – Братська могила радянських воїнів
- 11 – Пам'ятник воїнам-односельчанам і жертвам українських буржуазних націоналістів
- 12 – Пам'ятник воїнам-односельчанам
- 13 – Братська могила воїнів радянської армії і пам'ятник воїнам-односельчанам і жертвам УБН
- 14 – Пам'ятник воїнам-односельчанам
- 16 – Пам'ятник воїнам-односельчанам

Рис. 1. Просторова локалізація туристсько-рекреаційних об'єктів Демидівського району (складено Бакалейко В. А. за даними [1])

Історико-культурні туристсько-рекреаційні ресурси району налічують 33 пам'ятки археології, 9 пам'яток архітектури та 18 пам'яток історії (див. рис. 1). Найчастіше туристи відвідують пам'ятки архітектури, зокрема найстарішу з них церкву Святого Дмитрія (1701 р.) в с. Більче.

Серед соціально-економічних туристсько-рекреаційних ресурсів в районі наявні 1 готель («Замок»), який знаходиться в смт Демидівка, 1 санаторій «Хрінники», який славиться грязелікуванням (с. Хрінники), 4 бази відпочинку («Маяк» і «Перлина» у с. Хрінники, «Мотор» і «Динамо» у с. Товпижин), 1 оздоровчий комплекс («Чайка», с. Хрінники), 9 агросадиб (у селах Хрінники і Товпижин) та 29 закладів громадського харчування (найбільше їх зосереджено в смт Демидівка, селах Хрінники та Боремель) [1]. Транспортна доступність території характеризується посередніми значеннями для розвитку туризму – 0,39 км/км². У районі відсутні міжнародні та національні автодороги, залізниці, що, очевидно, лімітує туристичні потоки.

Із подієвих туристичних ресурсів найбільше приваблює туристів фестиваль електронної культури та діджейського мистецтва (AQUA DJ PARADE), який відбувається на початку липня на березі Хрінницького водосховища. В цей час поблизу водойми проходить JEEP FEST у формі міжнародних змагань джиперів, позашляховиків та квадроциклів.

Висновки. Демидівський район достатньо насичений туристсько-рекреаційними ресурсами: має естетичні природні ландшафти, відносно чисте навколишнє середовище через відсутність потужних промислових і транспортних викидів, історико-культурні пам'ятки, які є гордістю краю, але при цьому, на жаль, слабо задіяні в туристсько-рекреаційній сфері. Для успішного розвитку туризму в районі необхідними є покращення якості автодоріг, стану соціальної інфраструктури, розширення мережі туристичних маршрутів, активізація рекламної діяльності, підвищення конкурентоспроможності туристично й рекреаційно привабливих об'єктів.

Джерела та література

1. Демидівська районна державна адміністрація [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rv.gov.ua/sitenew/demydivsk/ua/25898.htm>
2. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навч. посіб. / В. І. Стафійчук. Київ: Альтпрес, 2006. 264 с.